

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 – 2014

Document de ședință

A7-0141/2010

5.5.2010

RAPORT

referitor la „Competențele cheie pentru o lume în curs de schimbare:
implementarea programului de lucru Educație și formare profesională 2010”
(2010/2013(INI))

Comisia pentru cultură și educație

Raportoare: Maria Badia i Cutchet

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN **Error! Bookmark not defined.**

EXPUNERE DE MOTIVE **Error! Bookmark not defined.**

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE..... **Error! Bookmark not defined.**

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitor la competențele cheie pentru o lume în curs de schimbare: punerea în aplicare a programului de lucru „Educație și formare profesională 2010” (2010/2013(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere comunicarea Comisiei din 25 noiembrie 2009 intitulată „Competențe cheie pentru o lume în curs de schimbare” [COM(2009)0640],
- având în vedere cele opt competențe cheie prevăzute în Recomandarea 2006/962/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind „Competențele cheie pentru învățarea de-a lungul vieții – Un cadru european de referință”¹,
- având în vedere programul de lucru pe zece ani „Educație și formare profesională 2010” și rapoartele intermediare comune ulterioare privind progresele realizate în punerea în aplicare a acestuia,
- având în vedere Rezoluția Consiliului din 15 noiembrie 2007 privind noile competențe pentru noi locuri de muncă²,
- având în vedere raportul grupului de experți privind noile competențe pentru noi locuri de muncă intitulat „Noi competențe pentru noi locuri de muncă: să acționăm acum”,
- având în vedere concluziile Consiliului din 12 mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperare europeană în domeniul educației și al formării profesionale („ET 2020”)³,
- având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 16 ianuarie 2008 privind învățarea în rândul adulților: nu este niciodată prea târziu pentru a învăța⁴,
- având în vedere Rezoluția Parlamentului European din 18 decembrie 2008 privind învățarea de-a lungul vieții în serviciul cunoștințelor, creativității și inovației – punerea în aplicare a programului de lucru „Educație și formare profesională 2010”⁵,
- având în vedere cadrul de cooperare europeană în domeniul tineretului, adoptat în noiembrie 2009,
- având în vedere „Consensul european privind dezvoltarea în domeniul educației”, un cadru strategic elaborat în noiembrie 2007 de reprezentanții instituțiilor UE, statele membre, societatea civilă și alte părți interesate,
- având în vedere evaluarea amănunțită a rapoartelor naționale și a performanțelor cu

¹ JO L 394, 30.12.2006, p. 10.

² JO C 290, 04.12.2007, p. 1.

³ JO C 119, 28.5.2009, p. 2.

⁴ JO C 41 E, 19.02.2009, p. 46.

⁵ JO C 45 E, 23.02.2010, p. 33.

- ajutorul unui set de indicatori și puncte de referință (SEC(2009)1598 și SEC(2009)1616),
- având în vedere articolele 165 și 166 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru cultură și educație (A7-0141/2010),
- A. întrucât educația și formarea profesională de calitate reprezintă o condiție esențială pentru împlinirea personală a individului, egalitatea de șanse și lupta împotriva excluziunii sociale și a sărăciei, precum și pentru cetățenia activă și coeziunea socială;
 - B. întrucât îmbunătățirea calității educației și a formării tuturor elevilor, pentru a obține o creștere a ofertei educaționale, reprezintă o prioritate;
 - C. întrucât, în pofida anumitor ameliorări în ceea ce privește performanțele în domeniul educației și formării profesionale în Uniunea Europeană, majoritatea punctelor de referință stabilite pentru anul 2010 nu vor fi atinse; întrucât în special nivelurile de competențe rămân inadecvate, și întrucât o treime din populația Europei are un nivel foarte scăzut de calificări educaționale;
 - D. întrucât la zece ani de la lansarea Procesului de la Bologna nu a fost realizată convergența dorită între statele membre în ceea ce privește învățământul superior;
 - E. întrucât politicile în domeniul educației și formării profesionale ar trebui să le permită tuturor cetățenilor, indiferent de vârstă, gen, starea sănătății, condiția fizică, mentală și psihică, naționalitate, religie și situație socio-economică, să dobândească, să își actualizeze și să își dezvolte deprinderile și competențele pe tot parcursul vieții;
 - F. întrucât educația și formarea sunt elemente-cheie în punerea în aplicare cu succes a agendei sociale reînnoite pentru oportunități, acces și solidaritate; întrucât implementarea agendei ar contribui la crearea de mai multe și mai bune locuri de muncă, și ar oferi mai multor cetățeni europeni posibilitatea de a-și atinge potențialul;
 - G. întrucât este nevoie de un efort continuu pentru a asigura că femeile dispun de acces egal la educație la toate nivelurile și că alegerile educaționale nu sunt predeterminate de stereotipuri de gen;
 - H. întrucât punerea deplină în aplicare a competențelor-cheie necesită măsuri politice suplimentare atât la nivel european, cât și național;
 - I. întrucât provocarea esențială pentru educație și formare în Europa este reforma educației îndreptată spre un sistem de învățare centrat pe învățarea de ansamblu, care pregătește tinerii să devină cetățeni fericiți, activi la nivel global, pregătiți să intre pe piața muncii;
 - J. întrucât punerea în aplicare și dezvoltarea suplimentară a strategiilor de învățare continuă rămân o provocare esențială pentru numeroase state membre; întrucât trebuie acordată o atenție mai mare întregului ciclu de viață, nu numai anumitor sectoare sau grupuri;
 - K. întrucât avantajele investițiilor în educație sunt privite numai într-o perspectivă pe termen

lung și este important să se asigure faptul că acestea nu sunt înlăturate din agenda politică; întrucât ar trebui să solicităm orientări din partea UE privind calitatea sistemelor de educație și de formare profesională, iar constrângerile bugetare nu ar trebui să existe în acest domeniu, sau, cel puțin, resursele alocate ar trebui să crească, nu să scadă; întrucât UE trebuie, așadar, să se echipeze cu mecanisme bugetare care nu sunt legate de programarea anuală în domeniul educației și formării;

- L. întrucât investițiile în educație și formarea profesională, reconversia, actualizarea și adaptarea cunoștințelor și competențelor tuturor este o condiție prealabilă esențială pentru a ieși din criză și a face față provocărilor pe termen lung a competitivității economice globale, ocupării forței de muncă, mobilizării și incluziunii sociale;
 - M. întrucât peste 80 % dintre învățătorii și 97 % dintre educatorii din Uniunea Europeană sunt femei, în timp ce în învățământul secundar cifra echivalentă este de numai 60 %, și întrucât în învățământul superior și sistemul de cercetare acest procent este sub 40 %;
 - N. întrucât dificultățile cu care se confruntă profesorii sunt din ce în ce mai mari, deoarece mediile educaționale devin tot mai complexe și eterogene, cum ar fi schimbările din tehnologia informației și a comunicațiilor (TIC), constrângerile financiare provocate de criza economică, modificările structurilor sociale și familiale, multiculturalismul;
 - O. întrucât va fi importantă punerea în aplicare a cadrului strategic pentru cooperare europeană în domeniul educației și formării profesionale UE 2020 pentru a aborda aceste provocări esențiale,
 - P. întrucât competențele digitale vor avea o importanță crescândă în evoluția economiei bazate pe cunoaștere și a pieței muncii din UE; întrucât aceste competențe oferă posibilități pentru redresarea economică, încurajând spiritul antreprenorial, și un acces sporit la locuri de muncă;
 - Q. întrucât sportul este unul dintre cele mai eficiente mijloace de combatere a abuzurilor de substanțe (fumat, alcoolism, consum de droguri), și întrucât elevii și studenții din învățământul superior reprezintă unul dintre grupurile cele mai expuse riscurilor în această privință; întrucât participarea elevilor și studenților la activitățile sportive depinde în primul rând de existența unei infrastructuri de bază adecvate;
1. salută Comunicarea Comisiei, menționată anterior, privind „Competențele cheie pentru o lume în curs de schimbare”;
 2. subliniază că, în pofida progreselor din ultimii ani, numeroși cetățeni europeni încă nu au competențe suficiente; subliniază că unul din șapte tineri (cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani) părăsesc timpuriu școala (6 milioane de abandonuri școlare în UE 27), că unul din patru tineri de 15 ani au deprinderi slabe de citit, că aproximativ 77 de milioane de persoane (aproape o treime din populația Europei cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) nu au calificări formale sau au calificări slabe, că numai un sfert au calificări superioare, și că prea mulți cetățeni europeni nu dețin competențe în domeniul TIC; subliniază faptul că nivelul de competențe continuă să fie foarte scăzut în întreaga UE și este preocupat de creșterea numărului de tineri care nu știu să citească corect la vârsta de 15 ani (21,3 % în 2000 și 24,1 % în 2006);

3. solicită Comisiei să continue dezbateră privind „Noile competențe pentru noi locuri de muncă”; subliniază că, până în 2020, alte 16 milioane de locuri de muncă vor necesita calificări superioare și alte patru milioane de locuri de muncă vor necesita calificări medii, în timp ce numărul locurilor de muncă pentru care se cere un nivel slab de calificare va scădea cu 12 milioane; subliniază faptul că până în 2015 majoritatea locurilor de muncă vor necesita competențe în domeniul TIC; solicită ca această dezbateră să cuprindă toate părțile interesate, inclusiv profesori și elevi, organizații profesionale competente, ONG-uri și sindicate din domeniu, reprezentanți ai societății civile și, în special, asociații ale părinților și elevilor, precum și reprezentanți ai mediului de afaceri;
4. consideră că este esențial să se introducă politici care urmăresc îmbunătățirea calității educației și formării pentru toți elevii, și subliniază faptul că, pentru ca sistemele europene de învățământ să răspundă provocării privind competitivitatea globală, este necesară creșterea oportunităților educaționale disponibile, care trebuie să aibă un nivel mai ridicat și domeniu de aplicare mai larg, pentru a satisface cerințele urgente ale sectoarelor profesionale și pieței muncii;
5. consideră că învățarea limbilor străine este esențială pentru a facilita accesul tinerilor pe piața muncii și pentru a spori mobilitatea acestora și egalitatea de șanse;
6. invită statele membre să continue punerea în aplicare a Cadrului european al calificărilor;
7. solicită să se acorde atenție nu numai așa-numitelor noi locuri de muncă „verzi”, ci și locurilor de muncă „albe”; subliniază că, până în 2030, procentul persoanelor de peste 65 de ani în raport cu persoanele cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani va crește de la 26 % în 2008 la 38 % în 2030; constată că, în consecință, va exista o nevoie crescândă de politici comune privind îmbătrânirea activă, în special cu privire la măsurile de promovare a alfabetizării și de a reîmprospăta și actualiza competențele-cheie în domeniul TIC, cu scopul de a depăși decalajul digital, care este un factor în creștere de excludere socială a persoanelor în vârstă;
8. constată faptul că Comunicarea Comisiei privind UE 2020 subliniază că „rata de angajare a femeilor este deosebit de scăzută” (numai 63 % dintre femei lucrează, față de 76 % dintre bărbați), și că „vor fi necesare politici de promovare a egalității de șanse între femei și bărbați, pentru a spori participarea forței de muncă”; prin urmare, trebuie urmărită politica de educație și formare, pentru a reduce această diferență de pe piața muncii, contribuind astfel la realizarea creșterii durabile și a coeziunii sociale; insistă asupra importanței unei educații care să nu se bazeze pe diferența de gen, începând cu cea mai fragedă vârstă;
9. solicită acordarea unei atenții speciale necesității de a facilita integrarea persoanelor cu handicap, indiferent de vârstă, în educație și formare profesională, acordând o atenție deosebită integrării veritabile a copiilor cu handicap în instituțiile școlare, încă din primii ani de viață; subliniază necesitatea unor investiții adecvate și a unei strategii pe termen lung, pentru a înlătura orice piedică în acest domeniu;
10. consideră că toate formele de educație ar trebui să încurajeze dobândirea de competențe democratice, prin sprijinirea consiliilor de elevi, și acordându-le elevilor posibilitatea de

a-și asuma coresponsabilitatea pentru educație, astfel cum este consacrată în Carta drepturilor elevilor; în acest sens, solicită o dezbatere detaliată la nivelul societății europene, cu privire la funcția și rolul educației, și sugerează faptul că Agora cetățenilor europeni ar putea fi un spațiu pentru o astfel de dezbatere;

11. invită Comisia Europeană, statele membre și angajatorii, în strânsă cooperare cu furnizorii de educație și formare profesională, să încurajeze îmbunătățirea competențelor pentru persoanele care provin din medii defavorizate;
12. recunoaște că globalizarea a schimbat profund societățile Europei și recomandă includerea educației pentru dezvoltarea globală în orice formă de educație, pentru a le permite cetățenilor să facă față amenințărilor și oportunităților din partea unei lumi în schimbare;
13. consideră esențială instituirea alfabetizării digitale și în domeniul mass-media, precum și al noilor tehnologii, la toate nivelurile de educație și formare profesională, oferirea de cursuri introductive pentru noile tehnologii și educarea tuturor în vederea aplicării, în egală măsură, a expertizei și a discernământului critic atunci când se recurge la forme moderne de comunicare și conținut mass-media; subliniază nevoia urgentă de a îmbunătăți competențele digitale ale tuturor cetățenilor europeni; subliniază faptul că formarea profesională și educația în domeniul TIC, atât la nivel național, cât și comunitar, reprezintă o necesitate, având în vedere importanța crescândă a acestor competențe pe piețele forței de muncă în schimbare;
14. subliniază importanța acordării unui sprijin suficient și de înaltă calitate pentru dezvoltarea competențelor profesorilor, precum și a introducerii unor metode noi de organizare a educației în medii școlare atractive;
15. subliniază importanța educației artistice, culturale și a sportului în educație și formare profesională, precum și necesitatea de a le acorda o atenție deosebită nu numai în învățământul preșcolar, primar și secundar, ci și la nivelul educației continue; consideră că, alături de cultivarea competențelor profesionale și tehnice, educația culturală și socială constituie elemente esențiale ale politicilor de pregătire pentru că acestea ajută la dezvoltarea aptitudinilor neacademice, promovând astfel realizarea individuală și dobândirea de competențe de bază;
16. solicită statelor membre să se asigure că există suficiente fonduri pentru investiții în sport destinate instituțiilor de învățământ și să sporească cooperarea între domeniile publice și cele private în acest domeniu;
17. invită statele membre să asigure investiții suficiente în educație, pentru a garanta accesibilitatea pe piața ocupării forței de muncă pentru toate categoriile de cetățeni;
18. subliniază importanța utilizării istoriei și a limbii ca instrumente pentru realizarea integrării europene sociale și culturale;

Învățământul preșcolar

19. atrage atenția asupra importanței educației timpurii de înaltă calitate pentru dobândirea

timpurie de competențe-cheie, inclusiv abilitatea copilului de a comunica atât în limba maternă, cât și în limba țării gazdă, și, în special, pentru a-i sprijini pe copiii provenind din medii defavorizate și cu nevoi speciale (de învățare), pentru a combate viitoarea sărăcie și excluderea socială;

20. atrage atenția asupra importanței de a promova o cultură a lecturii începând cu nivelul preșcolar, precum și asupra importanței accesului la materiale de citit la vârsta preșcolară;
21. atrage atenția asupra importanței educației în limba maternă, inclusiv în cazul minorităților tradiționale;
22. subliniază importanța multilingvismului pentru mobilitate: din acest motiv, solicită statelor membre să introducă învățarea unei a doua limbi într-o etapă timpurie;
23. subliniază importanța punerii în aplicare a unor măsuri de sprijin pedagogic pentru copiii imigranților, pentru a facilita adaptarea acestora la mediul educațional și social din țara gazdă;
24. subliniază necesitatea de a încuraja și susține activități care să consolideze creativitatea copiilor de timpuriu, conturând astfel traiectoria unei culturi a inovației în Europa;
25. atrage atenția asupra obiectivelor Barcelona care au urmărit să ofere până în 2010 îngrijire pentru 90 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între trei ani și vârsta obligatorie de școlarizare și pentru cel puțin 33 % dintre copiii sub trei ani, asigurând astfel accesul cât mai multor persoane la îngrijirea copiilor;

Învățământul primar și secundar

26. subliniază necesitatea continuării dezvoltării și confirmării dobândirii de competențe lingvistice în școala primară și secundară, și în cazul copiilor imigranți, precum și importanța predării în limba maternă în cazul minorităților tradiționale;
27. sprijină ideea unei predări care să permită o consultare mai regulată și o participare mai semnificativă a elevilor la gestionarea procesului educativ, o participare activă a părinților elevilor la comunitatea educațională, și dezvoltarea unei relații bazate pe încredere între profesori și elevi, având drept obiectiv stimularea spiritului de inițiativă și dobândirea de competențe sociale și civice care sunt esențiale unei cetățenii active;
28. subliniază importanța de a incorpora noi tehnologii în programă, ca un instrument necesar de învățare într-un sistem de învățământ modern; sprijină ideea că, sub supravegherea corespunzătoare, copiii dobândesc competențe TIC la o vârstă fragedă care să le permită să utilizeze conținutul mass-media și, în special, internetul, dând dovadă de un sentiment de responsabilitate și de discernământ critic și consideră ca fiind esențială sensibilizarea copiilor cu privire la problemele legate de protejarea vieții private, protecția datelor cu caracter personal și respectarea normelor în materie de drepturi de autor;
29. consideră că progresele realizate în adaptarea programei școlare la competențele cheie este un aspect pozitiv, însă este absolută nevoie de eforturi suplimentare, în special prin recunoașterea și certificarea competențelor dobândite în cadrul educației formale și

informale, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie pentru persoanele care prezintă riscul de randament școlar scăzut și de excludere socială;

30. solicită luarea de măsuri de promovare a activităților fizice și sportive în școli, și crearea și participarea la campionate școlare, care vor îmbunătăți sănătatea, vor încuraja integrarea și vor contribui la crearea de modele pozitive de comportament;
31. pledează pentru educarea și formarea profesională a copiilor proveniți din familiile de migranți, subliniind contribuția majoră a educației la integrarea cu succes a migranților în societatea europeană;
32. solicită o strategie cuprinzătoare de dobândire a competențelor cheie, care să cuprindă atât adaptarea programei școlare, cât și sprijinirea dezvoltării profesionale continue a profesorilor, obținându-se astfel o comunitate educațională bine pregătită; consideră că ar trebui să li se ofere profesorilor stimulente pentru ași îmbunătăți modul de predare și a se concentra asupra dezvoltării profesionale;
33. invită statele membre să introducă noi combinații de discipline și materiale în școlile care oferă învățământ general, astfel încât să li se permită tinerilor care suferă de una dintre cele mai frecvente tulburări de învățare – dislexie – să își finalizeze cu succes studiile, în ciuda handicapului lor de învățare;
34. subliniază importanța educației integrate, în scopul prevenirii prejudecăților sociale și a discriminării, contribuind astfel la solidaritatea socială europeană;

Învățământul superior

35. solicită o mobilitate sporită între instituțiile de învățământ superior, mediul de afaceri și educația și formarea profesională (de exemplu, elevi, profesori, angajați, formatori) pentru a promova educația centrată pe elev și dobândirea de competențe precum spiritul întreprinzător, înțelegerea interculturală, gândirea critică și creativitatea, care sunt tot mai necesare pe piața muncii. consideră că în acest scop ar trebui eliminate urgent obstacolele existente din cadrul UE , acordându-se o atenție deosebită obstacolelor legate de barierele financiare și de recunoașterea calificărilor, astfel încât să se amelioreze calitatea experiențelor de mobilitate pentru toți elevii; sprijină asigurarea calității învățământului superior ca mijloc de consolidare a mobilității în scopuri academice și de cercetare, și ca o condiție prealabilă pentru garantarea unor oportunități egale de angajare cetățenilor UE;
36. subliniază importanța de a oferi tuturor tinerilor o pregătire solidă în competențele de bază, care sunt esențiale pentru promovarea mobilității pe tot parcursul vieții și care să le permită acestora să facă față transformărilor de pe piața muncii și apariției unor noi nevoi economice și sociale;
37. solicită promovarea unor programe de cercetare în vederea consolidării „triunghiul cunoașterii”, acesta fiind esențial pentru stimularea creșterii economice și a ocupării forței de muncă în Uniunea Europeană;
38. invită statele membre să modernizeze agenda învățământului superior și, în special, să alinieze programa școlară la cerințele de pe piața muncii;

39. invită instituțiile de învățământ superior să își modernizeze cursurile și, în general, să accelereze Procesul de la Bologna;
40. consideră că instituțiile de învățământ superior ar trebui să fie mai deschise și mai pregătite pentru toți studenții, și mai ales pentru studenții care nu au frecventat formele tradiționale de învățământ și pentru grupurile defavorizate, și că ar trebui pentru aceste două categorii și că unul dintre mijloacele cele mai utile ar fi sistemele de burse de studii care beneficiază de fonduri semnificative, prin care tinerii provenind din familii sărace ar putea fi încurajați să se angajeze într-un ciclu de studii; consideră, de asemenea, că statele membre ar trebui să implementeze politici tematice în scopul garantării dreptului fundamental la educație pentru toate persoanele, inclusiv pentru tinerii cu posibilități financiare mai reduse și că ar trebui explorată în viitor un obiectiv compozit pentru echitate în învățământul superior, ca parte a cadrului strategic pentru educație și formare profesională;
41. reamintește, în acest context, concluziile Consiliului din mai 2007¹, privind indicatorii pentru monitorizarea Platformei de acțiune de la Beijing în domeniul educației și formării profesionale a femeilor, în special în învățământul superior și în cercetare; regretă totuși că acești indicatori nu sunt luați în considerare pe deplin în activitatea de monitorizare a punerii în aplicare a Programului de lucru „Educație și formare 2010”; în acest sens, încurajează utilizarea acestora ca un instrument pentru monitorizarea progresului către promovarea egalității de gen în domeniul educației și formării;
42. constată că, deși au fost realizate progrese în ceea ce privește accesul femeilor la învățământul superior, acestea sunt în continuare subreprezentate în disciplinele matematică, științe și tehnologie (numai 32 % dintre absolvenți sunt femei, iar 68 % sunt bărbați); subliniază faptul că reducerea dezechilibrelor de gen în aceste domenii ar contribui la o scădere a deficitului de competențe cu care se confruntă UE în aceste domenii;
43. consideră educația informală ca fiind un domeniu educațional complementar educației formale, și recomandă ca acesta să fie tratat ca atare în cadrul activității de elaborare de politici educaționale ET2020;
44. solicită investiții mai mari, mai eficiente și mai cuprinzătoare în învățământul superior;
45. solicită statelor membre să încurajeze parteneriatele (la nivel internațional, național, regional și local) între instituțiile de învățământ superior, centrele de cercetare și mediul de afaceri și investițiile financiare ale mediului de afaceri în învățământul superior;
46. invită statele membre să aloce resursele necesare pentru învățământul superior, astfel încât acesta să poată să răspundă schimbărilor globale, ca un instrument important pentru redresarea economică și socială în urma crizei recente;
47. invită statele membre să sprijine educația în limba maternă pentru minorități, prin mijloace legislative, administrative și financiare;

¹ Documentul Consiliului 9152/07.

Educația și formarea profesională

48. insistă asupra faptului că educația și formarea profesională de înaltă calitate sunt fundamentale pentru furnizarea de noi profesioniști și esențiale pentru acțiunea „Noi competențe pentru noi locuri de muncă”, acordând o atenție deosebită extinderii formării la locul de muncă și a stagiaturilor, inclusiv pentru tinerii absolvenți, pe bază de acorduri între universități și întreprinderi; în plus, consideră ca fiind importante promovarea perioadelor de studii și a stagiilor practice pentru studenții care doresc să urmeze o formare profesională în alte state ale Uniunii Europene, urmând exemplul oferit de programul Erasmus pentru studenții din mediul universitar; solicită creșterea susținerii și a prestigiului învățământului profesional;
49. subliniază necesitatea de a moderniza în continuare programele de învățământ profesional, ținând cont de competențele-cheie, cu scopul de a îmbunătăți calitatea acestora și a le face mai atractive pentru tineri, pe de o parte, în timp ce, pe de altă parte, acestea devin mai adecvate pentru nevoile evolutive de pe piața muncii; consideră că programele de învățământ profesional ar trebui să amelioreze competențele transversale fundamentale;
50. subliniază necesitatea adoptării, pe baza bunelor practici existente, a unui model de recunoaștere a creditelor de formare referitoare la competențele cetățenilor, pentru tinerii implicați în activități de voluntariat în folosul comunității, sponsorizate de organizații nonprofit, sau în domeniul cooperării pentru dezvoltare;
51. solicită îmbunătățirea tranziției între învățământul profesional secundar și învățământul superior, care asigură calificări superioare;
52. subliniază dimensiunea legată de învățarea continuă a Recomandării privind competențele-cheie și insistă că, pentru ca aceasta să fie pusă în aplicare pe deplin, sunt necesare progrese suplimentare în domeniul educației și formării profesionale și al învățării în rândul adulților, inclusiv prin recunoașterea juridică a unui drept universal la educația continuă;
53. subliniază importanța schimbului de informații și de bune practici, de succes, între statele membre, în domeniul educației și formării profesionale;

Învățarea continuă

54. solicită acțiuni imediate pentru soluționarea problemei numărului tot mai mare de persoane cu niveluri scăzute de competențe de lectură, acordând sprijin special autorităților locale, întrucât acestea sunt cel mai ușor accesibile cetățenilor; invită statele membre și Comisia să-și concentreze atenția asupra analfabeților, al căror număr este încă prea mare, și să ia măsuri ferme pentru a aborda această problemă – inclusiv în situațiile în care sunt implicați adulți;
55. este extrem de preocupat cu privire la numărul de tineri șomeri, în special în această perioadă de criză economică; solicită insistent statelor membre să facă în așa fel încât piețele muncii să fie cât mai flexibile, pentru ca tinerii să poată găsi și schimba locuri de muncă cu ușurință;

56. subliniază necesitatea includerii îmbunătățite a furnizorilor de educație în dezvoltarea cadrelor de calificare naționale generale, și a unei mai bune recunoașteri a educației anterioare, inclusiv a celei dobândite în mod informal sau ad-hoc;
57. subliniază că obiectivele stabilite în ceea ce privește patru din cele cinci puncte de referință adoptate în 2003 nu vor fi atinse; solicită Comisiei, statelor membre, autorităților regionale și locale și altor părți interesate să examineze cauzele și să ia măsuri corespunzătoare pentru a schimba situația;
58. subliniază importanța unui dialog structurat și a consultării continue între cei care sunt în etapele finale de educație și formare, instituțiile de învățământ superior și întreprinderi;
59. susține obiectivul de a crește participarea adulților în învățarea de-a lungul vieții de la 12,5 % la 15 % până în 2020 și solicită măsuri corespunzătoare în acest sens; în acest scop, invită universitățile să faciliteze accesul mai larg la studii, să diversifice și să extindă baza de studenți și să modifice programele de studii pentru a le face atractive pentru adulții care reiau studiile; invită Comisia și statele membre să ia măsuri și mai decisive pentru sprijinirea și popularizarea instituțiilor de învățare continuă, cum ar fi școlile „cele de-a doua șanse”; solicită luarea în considerare a perspectivei de gen, precum și promovarea acesteia în punerea în aplicare a strategiilor de învățare de-a lungul vieții; atrage atenția asupra faptului că universitățile pentru persoanele de vârstă a treia joacă un rol esențial în învățarea de-a lungul vieții;
60. subliniază că unul dintre principalele obstacole cu care se confruntă adulții care doresc să participe la educație și formare profesională este lipsa de facilități de sprijin pentru familiile acestora; prin urmare, încurajează statele membre să creeze măsuri de sprijin, ca modalitate de a asigura că toți studenții și lucrătorii cu responsabilități familiale (îngrijirea copiilor sau a altor persoane dependente) au posibilitatea de a-și actualiza și/sau ameliora deprinderile și competențele, pe baza bunelor practici dezvoltate în acest domeniu în cadrul programării Fondului social european, care includ bonuri pentru servicii și pentru reconciliere; consideră că ar trebui exploatate, în special, oportunitățile educației on-line, întrucât acestea permit o mai mare flexibilitate în îmbinarea educației cu munca și îngrijirea;
61. încurajează Institutul european pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați să ia măsuri care să vizeze îmbunătățirea colectării și a analizei de date comparabile privind egalitatea de gen în domeniul educației și formării, și să se asigure că statisticile referitoare la indicatorii relevanți cu privire la Platforma de acțiune de la Beijing sunt ușor accesibili și actualizați periodic;
62. recomandă ca instituțiile de învățământ și formare să urmărească o mai bună comunicare a programelor lor deschise pentru adulți și să simplifice procedurile administrative care permit accesul la aceste programe;
63. invită Comisia Europeană să considere implicarea părților interesate ca o expertiză esențială, și să recunoască rolul acestora ca entități responsabile de implementarea strategiei ET2020;
64. solicită Comisiei Europene să includă educația informală, educația profesională și

formarea, precum și elevii, în viitoarea referință referitoare la mobilitate pentru ET2020, și să preia referința pentru procesul de la Bologna privind mobilitatea studenților;

65. Încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre.

EXPUNERE DE MOTIVE

De la adoptarea Strategiei de la Lisabona în 2000, politica UE privind educația și formarea profesională a primit un impuls considerabil. Recunoașterea faptului că educația și formarea profesională sunt esențiale pentru succesul societății și economiei de mâine bazate pe cunoaștere nu mai este un mit.

Guvernele naționale sunt responsabile pentru educație și formare profesională, însă unele provocări sunt comune pentru toate statele membre (schimbările demografice, deficitul de competențe în rândul forței de muncă etc.). Educația (la nivel preșcolar, primar, secundar, superior) și învățământul profesional de înaltă calitate sunt fundamentale pentru abordarea provocărilor cu care se confruntă Europa și pentru lansarea programului de lucru ET 2010.

Știm cu toții că, în pofida unei ameliorări generale a performanțelor în domeniul educației și formării profesionale în UE, majoritatea punctelor de referință stabilite pentru 2010 nu vor fi atinse. Acum este momentul cel mai potrivit pentru a revizui și evalua punctele slabe din trecut.

Comunicarea Comisiei

Documentul constă într-un raport privind progresele politicilor în domeniul educației și formării profesionale la nivel european în perioada 2007-2009. Acesta se bazează pe o evaluare amănunțită a rapoartelor naționale și a performanțelor cu ajutorul unui set de indicatori și puncte de referință, axându-se în principal asupra punerii în aplicare a Recomandării din 2006 privind competențele cheie. Raportul ia, de asemenea, în considerare elaborarea unor strategii naționale de învățare continuă și reformele adoptate pentru ca educația și formarea profesională să devină mai atrăgătoare și mai bine adaptate pentru nevoile pieței muncii și pentru a moderniza învățământul superior.

În cele din urmă, acesta abordează provocările identificate recent, în special cele legate de inițiativa „Noi competențe pentru noi locuri de muncă”.

În afară de identificarea progresului realizat și a domeniilor în care sunt necesare măsuri suplimentare, comunicarea propune, de asemenea, o serie de măsuri de impulsioneare a eforturilor întreprinse în acest domeniu.

Perspectivă de ansamblu privind situația actuală

Proiectul comun de raport privind progresele din 2010 subliniază ameliorările în ceea ce privește atingerea obiectivelor în domeniul educației și formării profesionale în ultimii ani:

- Integrarea competențelor-cheie

S-au realizat progrese semnificative în privința programei școlare. Materiile tradiționale precum limba maternă, limbile străine sau matematica și științele fac obiectul unei abordări într-o manieră mai transversale și cu practici mai aplicabile în viața de zi cu zi.

Unele țări au creat strategii sau planuri de acțiune specifice menite să ridice nivelul competențelor de bază, în special în privința citirii, matematicii și științelor.

Au fost identificate din ce în ce mai multe exemple de promovare a antreprenoriatului, precum parteneriatele cu întreprinderile sau dezvoltarea unor microîntreprinderi conduse de studenți.

- Dezvoltarea de strategii de învățare continuă

În majoritatea țărilor din UE s-au adoptat strategii specifice de învățare continuă și s-au depus eforturi menite să sprijine flexibilitatea căilor de învățare între sisteme de educație diferite. Se înregistrează, de asemenea, progrese însemnate în privința elaborării cadrelor naționale de calificare și a raportării acestora la cadrul european al calificărilor (CEC).

- Educația și formarea profesională

Atractivitatea sistemelor de educație și formare profesională a fost abordată în cadrul procesului de la Copenhaga și majoritatea țărilor din UE au făcut o prioritate din adoptarea Cadrului european de referință pentru asigurarea calității pentru educație și formare profesională¹.

S-a pus un accent deosebit pe perfecționarea profesională a profesorilor și formatorilor EFP și se utilizează din ce în ce mai mult modulele pentru a spori flexibilitatea EFP față de nevoile în materie de învățare ale persoanelor și ale întreprinderilor.

- Modernizarea învățământului superior

La nivelul țărilor din UE se conturează din ce în ce mai mult concepția că accesul la educația continuă a persoanelor care nu au frecventat formele tradiționale de învățământ este extrem de important. Majoritatea țărilor au adoptat măsuri de creștere a gradului de participare a studenților care provin dintr-un mediu socio-economic dezavantajat.

Urmează observațiile și provocările identificate de raportoare

Deși progresele sunt vizibile, mai există unele provocări care trebuie abordate:

1 – Îmbunătățirea abordării bazate pe competențe

În pofida progreselor considerabile realizate în utilizarea cadrului privind competențele cheie², raportoarea dorește să scoată în evidență necesitatea de a consolida atitudinile în favoarea învățării continue, a gândirii critice și creativității.

Dezvoltarea de competențe transversale cheie precum competențele digitale, capacitatea de a învăța procesul de învățare și competențele sociale și civice, spiritul de inițiativă și antreprenoriat și conștiința culturală sunt deosebit de importante.

În acest scop, comunicarea a menționat o serie de strategii care ar putea fi aplicate, precum sprijinirea dezvoltării competențelor profesorilor, actualizarea metodelor de evaluare și introducerea unor noi modalități de organizare a procesului de învățare.

O altă preocupare a raportoarei este importanța educației timpurii de calitate ca bază pentru dobândirea timpurie a competențelor-cheie.

¹ JO C 155, 08.07.2009, p. 1.

² Competențe cheie în procesul de învățare de-a lungul vieții, JO L 394, 30.12.2006, p. 10.

Este deosebit de important să se acorde atenție dezvoltării de competențe cheie în EFP și în educația adulților. În cazul EFP, întreaga gamă a competențelor cheie nu este complet acoperită. De exemplu, trebuie acordată mai multă atenție învățării limbilor străine și competențelor transversale fundamentale.

2 – Mai multe măsuri în privința alfabetizării și a persoanelor defavorizate

În ceea ce privește alfabetizarea, se identifică o deteriorare a performanțelor legate de deprinderile de citit. Sunt necesare inițiative mai eficiente la nivel național, întrucât dobândirea celorlalte competențe-cheie depinde în mare măsură de capacitatea de citire și interpretare. În ceea ce privește elevii defavorizați, abordarea personalizată a învățării este considerată a fi o metodă care a produs rezultate bune.

3 – Implementarea mai eficientă a sistemelor de învățare continuă.

Raportul arată că încă este necesară ameliorarea coerenței și a gradului de cuprindere a strategiilor în acest domeniu. Acestea trebuie să cuprindă perioade mai lungi, să ofere posibilități pentru toate nivelurile de vârstă, să fie supuse reviziei și evaluării și să fie dezvoltate în continuare. De asemenea, este de drit o implicare mai mare a factorilor de decizie și o cooperare mai bună între actorii politici.

4 – Modernizarea EFP și învățământul superior

După cum s-a apreciat în inițiativa „Noi competențe pentru noi locuri de muncă”, neconcordanțele dintre nivelurile competențelor și cerințele de pe piața muncii vor crește, probabil, dacă sistemele EFP nu vor putea răspunde noilor cerințe în materie de calificări și a competențe. Sunt tot mai necesare legături mai strânse cu mediul de afaceri și este esențială dezvoltarea unor perspective mai atractive privind calificările și a unor posibilități de mobilitate pentru studenții înscriși în EFP.

În ceea ce privește învățământul superior, investițiile din surse publice și private rămân o provocare. De asemenea, există bariere structurale și culturale care fac dificilă încurajarea populației din forța de muncă să se înscrie în programe de învățământ superior.

5 – Extinderea abordării privind parteneriatul

Comunicarea accentuează importanța parteneriatelor dintre instituțiile de învățământ și alte domenii, în special piața muncii. Acest model ar trebui aplicat la toate nivelurile educației, mai ales în cadrul EFP și al educației continue.

6 – Profesorii

Pregătirea pedagogică a profesorilor este esențială iar mobilitatea profesorilor trebuie sprijinită.

Raportoare invită la reflecție în cea ce privește viitorul pregătirii pedagogice, în contextul noilor cerințe și a noului mediul de lucru.

7 – Alte observații

Raportoare ar dori să se refere la importanța anului 2010, Anul european de luptă împotriva sărăciei și excluziunii sociale. Potrivit sondajului din 2009 al Eurobarometrului privind sărăcia și excluderea, motivele „personale” cele mai des amintite ale sărăciei sunt lipsa de educație, de formare și de competențe.

De asemenea, anul 2011, Anul european al voluntariatului, le va permite participanților să

înțeleagă că activitățile voluntare reprezintă o experiență bogată de învățare informală, care aduce împlinire personală prin dezvoltarea de deprinderi și competențe sociale, contribuind în mare măsură la consolidarea unor valori europene comune precum solidaritatea și coeziunea socială. Voluntariatul are un potențial bogat, exploatat prea puțin până acum, pentru dezvoltarea socială și economică a Europei.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	27.4.2010
Rezultatul votului final	+: 26 -: 1 0: 2
Membri titulari prezenți la votul final	Maria Badia i Cutchet, Malika Benarab-Attou, Lothar Bisky, Piotr Borys, Jean-Marie Cavada, Silvia Costa, Santiago Fisas Ayxela, Mary Honeyball, Cătălin Sorin Ivan, Petra Kammerevert, Morten Løkkegaard, Marek Henryk Migalski, Katarína Neveďalová, Doris Pack, Chrysoula Paliadelis, Marie-Thérèse Sanchez-Schmid, Marco Scurria, Joanna Senyszyn, Timo Soini, Emil Stoyanov, Hannu Takkula, László Tőkés, Marie-Christine Vergiat, Milan Zver
Membri supleanți prezenți la votul final	Liam Aylward, Ivo Belet, Oriol Junqueras Vies, Hans-Peter Martin, Iosif Matula
Membri supleanți (articolul 187 alineatul (2)) prezenți la votul final	Vicky Ford